

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—

za polleto . K 20.—

za četrt leta K 10.—

za 1 mesec K 3.50

Za Ljubljano mesečno 3 K.

Uredništvo in upravn.

Kopitarjeva ulica št. 6.

Uredn. telefon štev. 50.

Reško vprašanje rešeno?

Del reške luke za 99 let jugoslovanski?

St. Germain, 11. junija. »Petit Journal« poroča, da je reško vprašanje rešeno. Italijani določijo mesto, se pa morajo zavezati, da dajo Jugoslovanom del luke za velike ladje v na-

jem, kakor so to naredili Švicarjem v Genovi. Sušak postane jugoslovanski, in Italija je pripravljena, odnehati v dalmatinskem vprašanju.

Ustanovitev podonavske federacije prepovedana.

Italija za sporazum z Ogrsko proti Jugoslaviji.

LDU Basel, 11. junija. (ČTU) Kakor poroča »Nationalzeitung«, je Italija dosegla, da se prepove za pet let ustanovitev podonavske

konfederacije. Sedaj se poskuša sporazumeti z Ogrsko proti Jugoslaviji.

Mobilizacija proletarijata v Italiji.

LDU Berlin, 12. junija. (ČTU) Dopisnik Dunajske »Allgemeine Zeitung« poroča, da se notranjepolitični položaj v Italiji od dne do

dne bolj poostruje. Kakor javlja »Neue Zürcher Zeitung«, se v Italiji pred očmi vlade vrši mobilizacija proletarijata.

Scotus Viator proti Mažarom.

LDU Praga, 12. junija. (ČTU) Potem, ko se je bil dalj časa mudil na Čehoslovaškem, je znani raziskovalec slovanskih razmer Scotus Viator (Scotus Viator) danes odpotoval v Pariz. V poslovnem dopisu, ki ga je poslal češkemu listu, razpravlja o sedanjih razmerah na Čehoslovaškem ter izraža prepričanje, da

se bodo na Slovaškem kmalu pokazali odlični uspehi češke politike. Izjavlja, da v Evropi ne bo miru, dokler ne bo odstranjena vlada Bele Kuna in ne bodo Mažari razoroženi. Uverjen je, da bo pacifistični blok Poljske, Čehoslovaške, Romunske, Jugoslavije in Grške prvi korak k uresničenju lige narodov.

Boljševiki v vzhodni Galiciji.

LDU Moravska Ostrava, 12. junija. (ČTU) »Gazeta Warszawska« javlja, da so boljševi-

ške čete prodrle do bližnje okolice Tarnopola. Vzhodno-gališko mejo so že prekoračile.

Prvi češki poslanik v Belgradu.

LDU Belgrad, 12. junija. (Presburo.) Pri izročitvi akreditivnih listin po poslaniku čehoslovaške republike, Kalini, je Njegovo kraljevsko Visočanstvo prestolonaslednik Aleksander odvrnil na nagovor gospoda poslanika z nastopnim govorom:

Gospod poslanik! Z izrednim zadovoljstvom prejemam pisma, s katerimi Vas gospod predsednik čehoslovaške republike akreditira kot izrednega poslanika in ministra pooblaščenca pri našem kraljevskem dvoru. Poleg imena Kolarja in afarika se blesti tudi ime Vašega vzvišenega predsednika in velikega rodoljuba, spoštovanega gospoda Masaryka, čigar duhu se odkritosrčno divimo in katerega dolguje naš narod veliko hvaležnost.

Zahvaljujem se Vam za laskave besede, s katerimi slavite junaštvo mojega očeta, Njegovega Velikanstva kralja Petra in vsega mojega naroda in s katerimi omenjate tudi mojo osebo. Tako laskavi sodbi se da primerjati samo obžudovanje, katero je imel v tej vojni naš troimenski narod do brezprimerne hrabrosti čehoslovaških čet v službi zaveznikov in do brezmejnega požrtvovalnosti vsega čehoslovaškega naroda za čim hitrejšo uničenje centralnih držav. Samo s takimi zavezniki in s takimi svojci je bilo mogoče doseči dragoceno zmago.

Preverjen sem, da si bodo ostali naši narodi zvesti zavezniki in sodelavci na političnem polju in da bodo prevzeli v bodočnosti dvojno misijo kot nosilci idej svobode in napredka in kot stebri trajnega mira. V tem preverjenju, gospod poslanik, Vas pozdravljam kot dobrodošlega in Vam želim mnogo uspeha v Vaši visoki misiji.

Govor gospoda poslanika Kaline slove v izvodu: »Vaše kraljevsko Visočanstvo! Čehoslovaški narod je pozdravil z navdušenjem politično ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev in vlada čehoslovaške republike je prva priznala ujedinjeno kraljestvo. Jaz prihajam, da ojačim in učvrstim starodavne vezi iskrenega sodelstva po krvi in jeziku, ki nas spajajo z našimi pobratimi. Zlasti v dobi težkih političnih preganjanj po avstrijski in madžarski vladi, smo stali odkritosrčno in nemojno na Vaši strani.

Naš sedanji veliki predsednik je v najbolj kritičnem času zastavil vse svoje moči, da pred kulturnim svetom raztrga vse mreže in spletke avstroogrške diplomacije, ki je že tedaj pripravljala vojno in izzivala ter žalila najsvetejša čustva Vašega naroda z namenom, da najde pretvezo, udušiti in uničiti jugoslovanski pokret. Pozabila je, da živi v tej mali Srbiji velik narod. Niti slutila ni, da bo udarec, namenjen srcu Jugoslavije, pobudil vse dele njenega naroda ter jih ujedinil za skupno borbo. Nadčloveški Vaš boj je spremil naš narod s pridržanim dihom, zavedajoč se, da veže oba naroda tako v porazu kakor v zmagi enaka usoda.

V tej globoki zavesti je češki vojak z navdušenjem preliv kri na vseh bojiščih za skupno zmago ter je bil na to ponosen. V vrstah slavne srbske vojske se je udeležil epških bojov na bojiščih Dobrudže in Soluna,

Vsi češki poslanci so za vojnega zasedanja dunajskega parlamenta nastopali in se vojevali od proslule majske deklaracije tja do prevrata rano ob rami s Srbi, Hrvati in Slovenci. Prijateljstvo med obema narodoma je učvrščeno na življenje in smrt. Pot na slovansko Golgato je končana. Obe naši državi in naša naroda si želita trajnega miru in vse njuno dejanje in nehanje stremi samo za tem, da se zagotovi njuno državno življenje in bodočnost. Oba naroda hočeta pokazati svojo državnostveno sposobnost. Za to želimo imeti z Vami čim ožje vezi, hočemo zblizanje in vzajemnost duha obeh narodov, da na tem temelju obrazujemo čim tesnejše kulturne, gospodarske in politične odnose.

To je cilj, to je tudi naloga, ki mi je poverjena. Služiti hočem svojemu narodu, prav tako pa tudi ujedinjenemu narodu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vse zapreke na tej poti hočem odstraniti z vstrajnim delom, z bratsko ljubeznijo in s čistimi sredstvi. Izrekajoč to svojo prisego, smatram za čast in odlikovanje, da apredam v roke Vašega kraljevskega Visočanstva svoje akreditivne.

Boji na Slovaškem.

LDU Praga, 12. junija. (ČTU) Slovaški socialistični poslanci so objavili poziv na ljudstvo, da se mora predvsem nastopiti z vso silo proti Madjarom in da morajo biti v tem postopanju vse stranke solidarne.

Ogrske meje na mirovnem posvetu.

LDU Lyon, 12. junija. (Brezlično). Petorica ministrov za zunanje posle se je sestala v četrtek zjutraj na Quai d'Orsay k seji, kateri sta prisostvovala tudi Cambon in Tardieu. Poslala je svetu četvorice drugo poročilo o dopolnilnih podrobnostih glede ogrskih mej z Čehoslovaško in Romunijo.

Ljudsko glasovanje v Šleziji.

LDU Versailles, 11. junija. (ČTU) »Neue Freie Presse« javlja, da je Francija sprejela predlog o ljudskem glasovanju v Gorenji Šleziji.

Odgovor na nemške protipredloge.

LDU Lyon, 12. junija. (Brezlično). Svet četvorice je nadaljeval v četrtek zjutraj in popoldne razpravo o besedilu odgovora na nemške protipredloge. Kakor hitro bodo Wilson, Lloyd George, Clemenceau in Orlando dokončali svoja posvetovanja, bo treba sestaviti besedilo odgovorilnega pisma, ki se bo poslalo grofu Brockdorff-Rantzau, in formulirati nove člene in dodatne določbe k preliminarjem z dne 7. maja. Odgovor bo izročen najbrže v petek zvečer ali v soboto zjutraj. Tajništvo mirovne konference je prejelo poročilo gospodarske komisije o onem delu nemških protipredlogov, katerega je imela proučiti. To je bilo zadnje poročilo, ki so ga predložile posebne komisije za proučitev nemških protipredlogov. Danes so bile seje v komisijah za Poljsko, za vojne ujetnike in za likvidacijo sovražne lastnine.

Italijanska nasilja.

LDU Split, 12. junija. (DDU). Iz Starega grada poročajo: Včeraj so Italijani deportirali odtod in odvedli s posebno torpedovko v Zadar duhovnika Rabadana in Narojeviča, no-

tarja Seloma, zdravnika Ruževića, učitelja Zaninovića, uradnika Pavišića, bivšega občinskega tajnika Tarbuškovića in brivca Rivijera. Aretiranih je bilo tudi več drugih oseb, ki se nahajajo še v mestnem zaporu.

Raznoterosti.

LDU Dunaj, 12. junija. (ČTU) Avstrijska stranka komunistov je na Dunaju, Alserstr. 19, za 800.000 kron kupila hišo, ki naj bi ji služila kot strankin dom. Na pročelju hiše je nameščen napis: »Nemško-avstrijska komunistična stranka«.

LDU Praga, 12. junija. (ČTU) V Weipertu na Češkem so izsledili tolpo ponarejalcev denarja. Izgotavljala je stokronske in tisočkronske bankovce. Ponarejalci so se shajali v tamošnjem Nemškem domu.

LDU Praga, 12. junija. (ČTU) Včeraj je iz Bukarešte semkaj dospel ameriški poslanik Karel Vopička, rodom Ceh iz Pribrama.

LDU Praga, 12. junija. (ČTU) Danes dopoldne se je pri predsedniku narodne skupščine dr. Tomašku vršilo posvetovanje klubnih načelnikov. Posvetovanja so se udeleževali minister dr. Švehla, minister dr. Vrbenky ter zastopniki vlade. Dveurno posvetovanje je bilo posvečeno zgolj vojaškim vprašanjem.

Iz pokrajine.

k Imenovanja v državni gradbeni službi: Deželna vlada za Slovenijo je imenovala za gradbene komisarje ing. Janko Kukoveca, Fran Zupaniča (dodeljenega ministarstvu gradjevin), Mile Treota, Ante Dolenz, Fran Fišerja in Adolf Dukiča ter za gradbeno adjunkta ing. Feliks Celestino in Josip Porento.

k Poročil se je g. Franc Mrak, poštni sluga v Litiji, z gđc. Marijo Selan iz Litije.

k Slovenska Bistrica. Čitalnica v Slov. Bistrici priredi v soboto dne 21. t. m. zvečer in v nedeljo 22. t. m. ob 15. uri v prostorih »Narodnega doma« Finžgarjevo igro »Naša kri.« Vsi meščani se vabijo, da v obilnem številu posetijo to lepo sedanjim časom primerno zgodovinsko igro.

k Čehi za skupno mejo z Jugoslavi. Vsa čehoslovaška kulturna društva so podpisala izjavo, v kateri zahtevajo skupne meje med Čehoslovaško in državo SHS.

k Zdravniška služba. V Uradnem listu št. CIV, z dne 11. junija 1919 razpisuje deželna vlada za Slovenijo službo okrožnega zdravnika v št. Lenartu v Slov. gorah. Interesenti se opozarjajo na razpis.

k Razpisana služba. Pri pokrajinskem odboru za zaščito dece v Ljubljani se razpisuje 4 mesta konceptnih, pogodbenih ali pragmatičnih državnih uradnikov s plačo IX. do VII. činovnega razreda. Z dokazili sposobnosti opremljene prošnje je vložiti do 30. t. m. pri poverjeništvu va socijalno skrb v Ljubljani.

k Proti jugoslovanskim visokošolcem. Praška »Union« javlja, da se je 3. t. m. zbralo pred eksportno akademijo okoli 2000 nenaških dijakov, ki so zahtevali od ravnateljstva, da naj se vsi jugoslovanski visokošolci, ki so sodelovali meseca maja pri bojih na Koroškem, izključijo iz zavoda.

k Vrednost čehoslovaških kron. »Jugoslovanski Lloyd« poroča, da se za 100 čehoslovaških kron plača naših 167 kron. — Znano je, da so poljski Zidi zaradi večje vrednosti čehoslovaških bankovcev, falzificirali žige na teh bankovcih, v sled česar je potrebna previdnost pri prevzemanju čehoslovaških bankovcev, ker so banke nekaterim hrvatskim trgovcem odklonile sprejem takih ponarejenih bankovcev, kakor poroča omenjeni list.

k Vojnik. Vse stranke, katere so vplačale od dne 21. do vštete 28. majnika t. l. pri poštenu uradu Vojnik kakšen znesek, bodisi potom nakaznic, bodisi položnic, se naj nemudoma zglašijo s sprejemnicami pri poštenu uradu Vojnik.

k Cerkvena tatvina. Pri neki cerkvi ob Dravi je bil ukraden minoli teden en rdeč svilen ornat, ena rdeča žametna in ena rdeča brokatna kazula.

k Tečaj za železobetonske traverze, ki je bil preložen na poznejši čas, se bo vršil 5. 6. in 7. julija v prostorih Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22. Začetek tečaja bo v soboto, dne 5. julija ob 3. uri popoldne. Kdor se misli prijaviti, naj nemudoma pošlje tozadevno obvestilo na naslov Urada za pospeševanje obrti. Tečaj bo vodil g. inž. I. Novak. Obisk tečaja je brezplačen, za potrebsčine se plača 5 K.

Iz Ljubljane.

1 Odlični gostje v Ljubljani. Jutri pride v Ljubljano ruska misija pod vodstvom grofa Bobrinskega. Misija obstoji iz 5 oz. gospodov. Gostje pridejo v Ljubljano z vlakom, ki odide iz Zagreba ob 1. in pride v Ljubljano ob 8. Na kolodvoru se priredi gostom slovesen sprejem. Pozivljamo občinstvo, naj se udeleži sprejema v čim večjem številu.

1 Finančni minister v Ljubljani. Jutri dopoldne pride v Ljubljano iz Zagreba finančni minister dr. Momčilo Ninčič, ki ga spremlja več gospodov njegovega ministrstva.

1 Trgovine se danes zapro ob 3. uri popoldne. Med protestnim shodom bo počivalo delo po vseh ljubljanskih malih in večjih obratih.

1 Gostilne in kavarne bodo danes popoldne od 4. do 6. ure radi protestnega shoda zaprte.

1 Gledališka vest. »Obzor« poroča, da je na ljubljanski operi angažirana Zagrebčanka ga. Lucija Cepuljič, rojena baronica Čregovič.

1 Razglas. Občinstvu se naznanja, da je mestna plinarna primorana preiskati plinove cevi na Starem trgu in nahajajoče nedostatke popraviti. Ker je v to svrhu potrebno odkopati Stari trg od Tranče do Sv. Jakoba trga, bo Stari trg za vozni in promet z električno cestno železnico za nekaj dni zaprt. — Mestni magistrat ljubljanski, dne 12. junija 1919.

1 V vodo je pahnul Justin France 11 let star, učenec, svojega sošolca Karola Razbergerja. Igrala sta se z desko pred hišo, kjer stanujeta, to je Pred prulami 25. Končno sta se zaradi deske sprijela in Justin je pri tem Razbergerja pahnul v vodo. Ta bi bil gotovo utonil, da ga nista rešila delavca Brajer France in Brandstätter France, katere sta v to svrhu porabila bližnji čoln, kajti voda je bila na istem mestu tri metre globoka.

1 Drago mleko. Ker je zahtevala Angela Javornik iz Ilovice na Starem trgu 3 K za liter mleka, jo je prijel policija in se bo morala sedaj zagovarjati pri sodišču. Občinstvo opozarja policijo, naj vsakega, ki zahteva za liter mleka več nego 2 K, naznani, da se napravi tudi v tem oziru red.

1 Obesil se je včeraj zjutraj v svojem stanovanju na Marije Terezije cesti št. 7/II. Umnik Anon, železniški uslužbenec, približno 40

et star. Našli so ga zidarji, ki so delali v hiši in ki so potem stražo obvestili. Kaj je Umnik gnilo v smrt, se ni dognalo. Bil je dvakrat udovec in oče otrok, kateri pa niso pri njem, pač pa pri sorodnikih v oskrbi. Mrtveca so po dognani smrti prepeljali v mrtvašnico.

Repertoar narodnega gledališča.

Drama.

13. junija, petek, zaprto.
14. junija, sobota: Pelikan. — Abon. C 2/63.
15. junija, nedelja: Pelikan. — Abon. A 2/63.
16. junija, ponedeljek zaprto.
17. junija, torek: Listnica Bouborouthe. — 3 65.

Opera.

13. junija, petek zaprto.
14. junija, sobota: Madame Butterfly. — Abon. A 64.
15. junija, nedelja: Madame Favart. — (Obhajanje 100 letnice Offenbacha.) Izven abonma.
16. junija, ponedeljek: Madame Butterfly. — Abon. B 64.
17. junija, torek zaprto.

Žena.

Modne dame v starem Rimu. Če bi današnje dame čitale rimske klasike, bi se lahko potolažile, da so njih izdatki za toaletno umetnost in sredstva za gojitev lepote v primeri z izdatki žen starega Rima prav neznačajni. S tem pa nikakor nečemo reči, da jih morajo posnemati, ali v interesu resnice je treba to pribiti. Rimska dama je vstajala med 10. in 12. uro dopoldne in je nemudoma odšla v kopel. Tu se je dala po ženskih sužnjih umiti in masirati. Od tu je šla k sužnjam, ki so ji negovale roke, noge in so skrbele za drugo negovanje njih lepote. Komaj je zapustila kopelj, si je dala na obličje kataplasmo, neke vrste krinko, ki jo je izumela cesarica Popeja, a te ni snela prej z glave, dokler ni odšla z doma na obisk. Zvečer je zopet dala krinko na obraz in pogostokrat jo je pustila na sebi celo noč. Zjutraj je vzela sužnja svoji gospodinjji »Ščit lepote« z obličja ter jo je jela natirati z osličjim mlekom, potem je natirala druga sužnja obličje z medom, da bi bilo nežnejše. Prva skrb je bila, odpraviti nastale madeže, kar se je zgodilo z raznim oljem. Ko je bilo to napravljeno, je pristopila sužnja s pinceto, da bi odstranila najmanjšo kocinico z obraza ter je očistila svoji gospodinjji zobe. Druge sužnje so skrbele za to, da so natirale obrvi, trepalnice in lase svoje gospodarice. V ta namen so izbirale Rimljanke v prvi vrsti grške sužnje, ki so znale neki izvrstno barvati lase. Naposled je prišlo na vrsto barvanje ustnic. Ko se je dama tako zlepotila, je stopila pred veliko zrcalo od srebra ali zlata, da bi se pogledala. Zrcala so bila velika, opremljena z dragimi kamni ali s slonovino. Srebrna, glajena zrcala so bila običajno v rabi celo v oblačilnih sobah suženj. Odlične dame pa so imele doma krasna, zlata zrcala, ki so bila večkrat tako velika, da se je v njem videla cela postava. Cena takih ogledal je bila ogromna. Oprema toaletne dvorane z brezštevilnimi umetno izdelanimi posodami iz dragih kamnov, z dragocnimi dišavami, mastmi, lepotili in raznimi toaletnimi »malenkostmi« bi danes reprezentirala lepo premoženje, ne glede na obleke, ki so bile narejene iz tujih snovi in našite z dragimi biseri.

Današnja dva protestna shoda prepovedana!

Po sklepu lista smo zvedeli:

Oblast je z ozirom na zunanje politični položaj prepovedala današnja dva protestna shoda, ki bi se imela vršiti ob pol 5. uri pop.

nimi posodami iz dragih kamnov, z dragocnimi dišavami, mastmi, lepotili in raznimi toaletnimi »malenkostmi« bi danes reprezentirala lepo premoženje, ne glede na obleke, ki so bile narejene iz tujih snovi in našite z dragimi biseri.

Aprovizacija.

a Amerikanska akcija za poboljšek prehrane revnih otrok do 14. leta. V kratkem se bo za otroke do 6. leta razdeljevalo amerikansko kondenzirano mleko, kakao, sladkor in riž, otroci od 6. do 14. leta pa bodo dobili kuhan kakao v šoli oziroma v zavodih. Po dosedanjem preračunu odpade na vsakega otroka 8 pušic kondenziranega mleka, pol kg kakava, pol kg riža in 1 kg sladkorja, kar je določeno za 24 dni, ker mestna aprovizacija ni dobila toliko blaga kakor ga je bilo prvotno določenega. Kdaj se bo delilo to blago oz. kakao v šolah, se objavi v listih, učencem pa naznani šolsko vodstvo. Opozoriti pa je treba že sedaj, da so ta živila določena le za otroke in ne morda tudi za druge člane rodbine, ter da bodo matere porabile to blago edino le za otroke, katerim je namenjeno. Ker pa so navodila o uporabi mleka na pušicah tiskana le v angleškem jeziku, vsled česar bi ga morda nekatere matere nepravilno uporabljale, naj služijo sodeča navodila. V vsaki pušici je 45 dkg kondenziranega mleka, ki je določeno za 3 dni, tako da se uporabi za otroke dnevno 15 dkg kondenziranega mleka. Mleku naj se pri kuhi primeša še enkrat toliko, raje pa še nekaj več vode. Razredčenemu kuhanemu mleku se pridene 2 dkg kakava in 4 dkg sladkorja. Kdor pa hoče ta poboljšek otroku dalje kakor 24 dni dajati, si lahko uredi po svoje. — Za dojenčke pa je treba dodati več vode, in sicer: za otroke v 1. mesecu 7 delov vode, v 2. mesecu 6 delov vode, v 3. mesecu 5 delov vode, v 4. mesecu 4 dele vode, v 5. mesecu 3 dele vode, v 6. mesecu 2 dela vode, v 7. mesecu in za starejše otroke pa kakor zgoraj povedano.

Po svetu.

s Smrt starega bokserja. V neki pariški kavarni sta se sprla nek črnc in nek amerikanski častnik. Črnc je bil malo pijan in je dregnil Amerikanca. Amerikanec je udaril nato črnca tako, da se je ta zgrudil mrtev na tla. Ko so hoteli dognati identičnost ubitega, se je pokazalo, da je to slavni Discil-Kid, eden najboljših in tehnično najdovršenejših bokserjev. On je uvedel v Evropo nov, amerikanski način boksanja na zelo veliko bližino. Bil je 45 let star.

s Strašno prerokovanje. Morgenthau, bivši poslanik Zedinjenih držav je imel govor, v katerem je dejal med drugim: Zedinjene države bodo čez petnajst ali dvajset let zopet v vojnem stanju. Ne mislite, da so vojne minile. Še strašnejša borba bo nastala. Vsem narodom, ki so na mirovnem posvetu, ne bo mogoče ustreči in mnogi se bodo vrnili nezadovoljni iz Pariza. Poleg tega se bodo pojavili med poedinimi narodi spori. V petnajstih letih bodo Zedinjene države poklicane, da rešijo svet. — Vse kaže, da ima mož prav.

s Obtožba cesarja Viljema. Kak utis je napravila na bivšega cesarja Viljema vest, da je vložena proti njemu obtožba? Casopisi nimajo drugega dela, ko da delikatno poročajo o tem, kako so predložili Viljemu izveček tozadevnega sklepa mirovnega posveta in kako je bivša cesarica počasi in vestno prečitela cel sestavek, da je cesarja pripravila na ta udarec, ki ga je globoko potrl. Tam, kjer vidijo Viljemovo brado rasti in kjer opazujejo z vso natančnostjo, kakšne obraze dela Viljem ob slednji vesti, ki zadeva njegovo osebo, tam ne vidijo in ne slišijo narodov, ki so razočarani bolj kot more biti razočaran Viljem.

s Ali je letanje prijetnost? Zadnji čas prirejajo v Londonu zabavno letanje. Občinstvu se nudi prilika, da se seznani s to senzacijo v zračnem kraljestvu. V angleških listih se je pretreslo vprašanje, če je letanje zabava in užitek, ki je podoben užitku, kakršnega imajo v kočiji ali v čolnu itd. Vprašani so povedali, da zleteti z zemlje v zrak nikakor ne zbuja neprijetnih občutkov, ali zato pišejo vsi navdušeno o letanju samem, ki baje človeka kar očara. Evo ti, nekaj tipičnih sodb! Tako piše neka mlada dama: »Zleteti nikakor ni bilo prijetno. Zdelo se mi je, da mi srce odleti, ne da bi vedela, kam. Ali zato je bilo potem krasno in pristanje naravnost nebeško lepo.« Neke starejša gospa, ki se je z velikim strahom odločila stopiti v letalo, pravi, da nikakor ni bilo tako hudo, kakor se je bala. »Res, da je ropotalo in drdralo tik mene na vso moč, vendar je to tolik užitek.« Moški niso tako občutljivi in se vsi o zračni vožnji jako pohvalijo. Dvanajstletni deček je dejal, da je bilo jako lepo in da ne želi postati nič drugega nego zrakoplovec. Splošno se je glasila enketa v tem zmislu, da je letanje v zraku v istini užitek in zabava.

s Koktus, ki rodi sad. Pri nas je koktus priljubljena rastlina. Mnogi ga negujejo z veliko skrbjo in čakajo, da jih osreči s svojimi belimi in rdečimi cveti. Cvetovi koktus izločijo, da ga drugi vidijo in jih zavidajo, a ne vedo, da bi jih na primer Arabci obžalovali. V Arabiji zraste koktus do dva metra. Od časa do časa cvete s krasnimi rožičastimi in rdečimi cvetovi. Na orijentu je neke vrste koktusa, ki ima plodove, ki so podobni koktusu. Branje teh plodov pa je težko, ker ima ta koktus mnogo ostrih bodic.

s Letalo, ki je varno proti ognju. Angleški listi poročajo o iznajdbi novega letala, ki je prišlo sicer prepozno za vojsko, a bo kljub temu nudilo izvrstno službo tudi v mirovnih časih. Pri tem gre za nov magacin za petrolej, ki ne more niti puščati niti eksplodirati, čeprav bi ga zadeli izstrelki. Številne nesreče, ki so se pojavile tekom vojske, so bile povzročene vsled tega, ker je pričel goreti petrolej, ki je uhajal iz magacina za petrolej. V takem slučaju je pričel goreti aeroplan, še preden je bil aviatik v stanu pristati ter se rešiti. V bodoče bodo preprečene slične nesreče. Spustili so »tank«, to je rezervoar za petrolej, iz precejšnje višine, ne da bi se razbil ali sploh pokvaril. Angleški departament za aeronavtične iznajdbe je po teh poskusih prepričan, da bo nova iznajdba rešila veliko človeških življenj.

s Izgube nemške mornarice. Nemška mornarica je izgubila za časa vojne: 1 linijsko ladjo, 1 vojno križarko, 6 starih oklopnih, 3 moderne in 10 starih malih križark, 7 ladij, 3 rečne ladje, 39 rušilcev, 41 torpednih čolnov, 28 čolnov za iskanje min, 9 pomožnih križark, 122 ribiških parnikov, 139 podmorskih čolnov. Izgube mornarice na mrtvih so znašale 1274 častnikov, 6710 podčastnikov in 21 tisoč 576 moč.

s Nerednosti z železnim Hindenburgom. Dobro nam je že znana nalezljiva bolezen zabijanja žebeljev, ki se je bila za časa vojske razširila v Avstriji in Nemčiji. Železne žebeljke je zabijala Ljubljana, zabijal jih je Dunaj, zabijalo jih je malo mesto, posameznik in korporacije. Tudi Berlin je bil napravil železnega Hindenburga, ki jim je pa danes v napotje in ne vedo, kam z njim. Visok je dvanaest metrov in ves pokrit z žblj. Stoji na eni najvažnejših točk Berlina in ne sme več stati tam, kjer stoji. Mestno zastopstvo je v veliki zadregi in ne vedo, komu bi ga dali, da se ga rešijo. Odbor, ki ga je postavil, ga je hotel pokloniti občini, a občina ga je odbila. Poleg tega bi bili stroški transporta preveliki. Stroški za vpostavo kipa so znašali svoje dni 625.000 mark, skupiček za zabite žblje je znašal 750.000 mark. Nek časopis predlaga, da naj kip poderejo, žblje prodajo, les pa vporabijo za industrijalne svrhe.

Pred prehajanjem grla in vratu se obvarujemo z izpiranjem s Fellerjevim antiseptičnim, bol lajšajočim »Elsa-fluidom«. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici stane le 24 K pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elsatrg št. 245 (Hrvatsko). Nad 100.000 zahvalnic. Priporočena tudi po mnogih zdravnikih. Omot in poština se računa posebej ali najceneje. Čim več kdo skupno naroči, tem več prihrani na poštini. (ee)

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

Grofica Valeska je spadala med tiste krasotice, ki sleherni oko z neodoljivo silo vežejo nase. Nenavadno milino in beloto obličja so poviševali črni lasje, kateri so nad čelom, jasno kažočim veliko nadarjenost, v kodrih plavalji proti labodjemu vratu. Največji kras pa so bile njene oči, ki so, rekel bi, tolmačile prijetno govorico njene notranjosti.

Grof se je slednjič približal hčeri ter ji sedel nasproti.

»Kaj si je tolikanj osvojilo misli krasnega mojega otroka?« je pričel čez nekaj časa, med tem ko je Valeska hladno čitala dalje. Že nekaj minut imam veselje, muditi se v tvoji bližini, vendar me ne zapazijo tvoji sicer tako bistri čuti.«

»Prosim te, oče, nikar me ne moti!« je odgovorila ona, ne da bi ga pogledala.

Vstal je ter parkrat šel preko sobe, nato pa se je ustavil pred Valesko ter pričel iznova:

»Prosi bi te, dragica moja, da bi me blagovolila poslušati vsaj eno uro.«

Valeska je zazelahala in spustila knjigo na kolena. Hladno se je naklonila in s tem dala razumeti, da je pripravljena poslušati.

Grof je sedel na prejšnje mesto ter igraje se z zlato verižico tako-le govoril:

»Veš, da sem te doslej pustil, da si vse delala po svoji volji. Sedaj, ko se poljska stvar očitno nagiba h koncu, se moremo vzdržati na višini samo, ako stojimo na strani Rusov. Veš tudi, da se kljub vsemu prizadevanju niti za korak nisem približal naklonjenosti vojvode. Veš, da sem zapleten v važne načrte, in da lahko postanem prva oseba, ako pa mi izpodleže, se bom moral pokoriti v Sibiriji. Hvala Bogu, da nam je sedaj pokazana pot, po kateri lahko pridemo do uresničenja naših želj, neprijateljem pa pokažemo, kaj pomenja, nam delati krivico.«

»Kakor je splošno znano,« je nadaljeval čez nekaj časa, »so se Rusi polastili Varšave samo vsled drznosti priprostega vojaka. Tega je car povišal v častnika in sedaj se nahaja v naši hiši.«

»In ti me hočeš pregovoriti,« je na očetov molk izpregovorila Valeska, »da bi temu možu dovolila, pogajati se za mojo naklonjenost, dokler bi ti ne dosegel svojega namena. Uganila sem, kaj neda?«

»Ravno narobe! Hotel sem ti svetovati, da bi se domenila z Jaroslavom ter bila pripravljena, z njim stopiti v zakon.«

»Da bi se jaz udala prirostenemu vojaku!« je vzklila Valeska ter se smejala porogljivo. »Dočim so sinovi grofov in knezov zaman koprnili ob mojih nogah, naj bi postala žena priprostega poročnika! Nikdar, oče, tega ne misliš resno!«

»Ne sodila bi tako,« ji je odgovoril on, »ako bi pomislila, da je tisti priprosti vojak odslej pristrčen prijatelj Paškeviča in tudi ljubljene carja, ter da lahko doseže najvišje časti. On bi mogel preprečiti vse obdolžitve, ki bi jih kdo utegnil naperiti proti nam. Poleg tega pa pomisli še nekaj drugega! Devetnajst let si že stara; tudi tvoja lepota skoro mine. Sicer pa je Jaroslav eden izmed najlepših in najbolj zanimivih mož, oglajenega vedenja in dovršene olike.«

»Olike?« je ironično vprašala grofica. »Saj je vendar prestal, ko je bil še priprosti ruski vojak, zanj nečastne telesne kazni.«

Grof je pogledal hčer in komaj premagoval nevoljo. »Znane so ti moje nakane,

vse drugo pa pričakujem od tvoje premissije, nasti in razuma,« je pristavil.

Valeska je po očetovem odhodu nekaj časa premišljevala, potem pa je segla po knjigi, da bi nadaljevala pretrgano čitanje.

Toda le kratek čas je minil, da se je popolnoma izpremenila. Očetova želja ji ni šla iz spomina. Že prvi sestanek z osvojenim Rusom je napravil nanjo globok vtis, ki se je čedalje bolj razvnel v brezmejno strast. In če se je v Poljakini vzbudila strast, potem se ne ustraši nobenih zaprek, da si ljubljene moža osvoji ali pa ga uniči.

In Valeska v tem ni delala izjeme, marveč je ta lastnost v njej celo prevladovala.

Minilo je kakih osem dni, kar je Jaroslav bival v palači Mičalskega, ko je bila neki večer tja povabljen družba višjih ruskih častnikov, uradnikov in carju zvestih Poljakov.

Med tem ko je pridno služabništvo tekalo semtertja in gostom ponujalo penečega vina in slaščic, so se nekateri gostje vsedli k igram, drugi so jih obstopili, zopet drugi pa so v razgovorih s počasnimi koraki šetali po prostranih sobah.

Med zadnjimi je bil tudi gostitelj, s katerim se je razgovarjal stari general Volskoj.

»Gotovo, gotovo,« je govoril grof, »tista nesrečna vsaja je sedaj toliko kot končana, hvala Bogu.«

»Ste li o tem trdno prepričani?« je vprašal general ter zvedavo pogledal grofa. »Zalibog je še mnogo upornih glav, ki bodo prej ali slej zopet vznemirjali ljudstvo. Poleg vseh spoštovanja vrednih lastnosti so Poljaki vendarle nestalen, nepokojen narod.«

»Po večini utegnute imeti prav,« je rekel grof. Vendar je dovolj tudi razumnih Poljakov, ki vidijo, da se je v družbi z Rusi mogoče upreti neprijateljskim Nemcem. Poleg tega so Rusi in Poljaki otroci ene matere, kar jasno kaže podobnost v značaju obeh narodov.

»Podobnost v značaju ruskem in poljskem!« je nekdo razburjen zaklical od mize. V njem spoznavamo Paškeviča, ki se je s hladno malomarnostjo vedel nasproti veliki vpljdnosti gostiteljevi.

Vendar je nadaljeval z navadno prisrčnostjo: »Bogme, da vam bo pač malokak Rus hvaležen za to sodbo. Vsaj jaz ne poznam večje razlike, nego kakor je v značaju Rusi in Poljaka. Rus je pobožen, velikodušen, gostoljuben, stanoviten, neomajan v zvestobi in ljubezni do svojega gospoda, Poljak pa je fanatičen, priljubljen, lahkomišeln, dober na ven, znotraj pa poln prevar in okrutnosti. Ruski narod je svež, željan olike in plemenitosti, poljski pa dan na dan živi kakor Adam v raj, ne vedoč, kaj hoče, česa mu je zahtevati, kaj mu je v prospeh!«

»Čeprav je med njima v nekaterih stvarih znaten razloček,« je hitro zaklical grof, »vendar bo Vaša Jasnost pritrdila, da je slave in blagra pričakovati edino od njiju združitve!«

(Dalje.)

Širite „Večerni list“

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ing. dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specielno stavbno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilšerjeva ul. št. 7.
Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske kopstrukcije. — Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke. — Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.